

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 26.6.2006
COM(2006) 316 τελικό

ΠΡΑΣΙΝΟ ΒΙΒΛΙΟ

**Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα
ναρκωτικά**

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1.	Ιστορικο.....	5
2.	Η εννοια της κοινωνιας των πολιτων	6
3.	Η μεχρι σημερα συνεργασια της Επιτροπησ με την κοινωνια των πολιτων.....	7
4.	Το νομικο πλαισιο και το πλαισιο πολιτικησ της ενωσησ για τα ναρκωτικα	7
5.	Φορεισ της κοινωνιασ των πολιτων στον τομεα των ναρκωτικων	8
6.	Η μελλοντικη πορεια: διαφορεσ επιλογεσ	9
6.1.	Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για τα ναρκωτικά	9
6.2.	Θεματική διασύνδεση των υφιστάμενων δικτύων	10
7.	Συμπερασμα	11

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - Παραδείγματα συνεργασίας της Επιτροπής με την κοινωνία των πολιτών.	13
---	----

ΠΡΑΣΙΝΟ ΒΙΒΛΙΟ

Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών στην πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα ναρκωτικά

Στόχος

Οι παγκόσμιες συνέπειες της παραγωγής και κατανάλωσης παράνομων ναρκωτικών αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν η κοινωνία και οι κυβερνήσεις σήμερα. Έχει πάρει τη μορφή μάστιγας, εγκλήματος, διαφθοράς, πολιτικής και κοινωνικής αστάθειας, και προκαλεί τη διάβρωση πολλών αξιών που ο μέσος πολίτης θεωρεί δεδομένες για μια αξιοπρεπή και ασφαλή ζωή.

Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνειδητοποιούν όλο και περισσότερο αυτό το πρόβλημα καθώς και την ανάγκη στενότερης συνεργασίας και συντονισμού των πολιτικών για τα ναρκωτικά αν πρόκειται να πετύχουν το στόχο να παράσχουν στους πολίτες υψηλό επίπεδο ασφάλειας και δημόσιας υγείας, αναπόσπαστη προϋπόθεση μιας πολιτισμένης κοινωνίας, χωρίς την οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση κινδυνεύει να χάσει το υπόβαθρο επί του οποίου στηρίζεται: την ευρωπαϊκή κοινωνία των πολιτών.

Στόχος της παρούσας πράσινης βίβλου είναι να εξεταστούν οι δυνατότητες προσέγγισης εκείνων που εμπλέκονται αμεσότερα με το πρόβλημα των ναρκωτικών προς την διαδικασία πολιτικής για τα ναρκωτικά σε επίπεδο ΕΕ, όπως προβλέπεται από το κοινοτικό σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά του 2005-2008¹ και αντικατοπτρίζεται στην ευρωπαϊκή πρωτοβουλία για τη διαφάνεια². Αυτό επιτυγχάνεται με την έναρξη ευρύτατης διαβούλευσης σχετικά με τον τρόπο διοργάνωσης ενός συγκροτημένου και διαρκούς διαλόγου επί του θέματος αυτού μεταξύ της Επιτροπής και της κοινωνίας των πολιτών, και την αναζήτηση τρόπων ώστε να προστεθεί αξία μέσω παροχής εποικοδομητικών συμβουλών, με σκοπό να τεθούν η συγκεκριμένη πείρα και οι γνώσεις της κοινωνίας των πολιτών στη διάθεση του μηχανισμού χάραξης πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ υπό πρακτική και συνεχή μορφή. Στη παρούσα φάση, ο κυριότερος στόχος είναι η υλοποίηση αυτής της συμβολής σε σχέση με το κοινοτικό σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά.

Το παρόν έγγραφο έχει σκοπό να εκθέσει την κατάσταση όπως αυτή είναι σήμερα και να προβάλει τις επιλογές για το μέλλον. Η Επιτροπή καλεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις τους το αργότερο έως τις **30 Σεπτεμβρίου 2006** στην ακόλουθη διεύθυνση:

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Directorate General for Justice Freedom and Security
Unit C2 – Anti-Drugs Policy Coordination Unit,
LX 46 1/88 – 1049 Brussels, Belgium
E-mail: JLS-drugspolicy@cec.eu.int
Fax: +32-2-295 32 05

¹ EE C 168, 8.7.2005

² COM (2006) 194

Οι συνεισφορές που θα παραληφθούν θα δημοσιευθούν στον ιστότοπο της Επιτροπής στη γλώσσα που θα υποβληθούν και υπό το όνομα του συντάκτη τους, εκτός αν αναφέρεται η επιθυμία του συντάκτη να παραμείνει ανώνυμος ή ζητείται να τύχει εμπιστευτικής μεταχείρισης ολόκληρη η συνεισφορά. Η Επιτροπή θα συντάξει έκθεση με τις συνεισφορές που θα παραλάβει και θα προβεί σε προτάσεις για το μέλλον, οι οποίες επίσης θα δημοσιευθούν στον ιστότοπο της Επιτροπής.

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Οι κίνδυνοι για την υγεία και οι κοινωνικοί κίνδυνοι που συνδέονται με τα ναρκωτικά, καθώς και η συνδεόμενη με τα ναρκωτικά εγκληματικότητα αποτελούν σημαντικές ανησυχίες των πολιτών. Σφυγμομετρήσεις της κοινής γνώμης καταδεικνύουν ότι τα ναρκωτικά θεωρούνται κύριο θέμα για την ΕΕ³. Από τη δεκαετία του '90 η ΕΕ έχει αντιδράσει με την ανάπτυξη στρατηγικών για τα ναρκωτικά και σχέδια δράσης για την εφαρμογή των εν λόγω στρατηγικών. Η παρούσα στρατηγική για τα ναρκωτικά καλύπτει την περίοδο 2005-2012⁴ και συνοδεύεται από σχέδιο δράσης που καλύπτει την περίοδο 2005-2008. Η Επιτροπή θα διεξάγει ετήσιες εκθέσεις προόδου και θα προβεί σε τελική αξιολόγηση του τρέχοντος σχεδίου πριν προτείνει το επόμενο για την περίοδο 2009-2012.

Η κοινοτική στρατηγική αντικατοπτρίζει τις θεμελιώδεις αρχές του ευρωπαϊκού προτύπου για τα ναρκωτικά: μια ισόρροπη, ολοκληρωμένη και πολυδιάστατη προσέγγιση κατά την οποία θεωρούνται αμοιβαία υποστηριζόμενες και εξ ίσου σημαντικές τόσο η δράση για την πάταξη της προμήθειας ναρκωτικών όσο και η μείωση της ζήτησης ναρκωτικών. Η στρατηγική αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του Προγράμματος της Χάγης για την ενίσχυση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση⁵. Η κοινοτική στρατηγική αποσκοπεί στην επίτευξη υψηλού επιπέδου υγειονομικής προστασίας, κοινωνικής συνοχής και δημόσιας ασφάλειας.

Το κοινοτικό σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά (2005-2008) ζητά συγκεκριμένα τη μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και καλεί την Επιτροπή “να προβεί στην έκδοση πράσινης βίβλου σχετικά με τους τρόπους αποτελεσματικού συντονισμού με την κοινωνία των πολιτών”⁶.

Κατά την προετοιμασία του σχεδίου δράσης (2005-2008), διεξήχθη άτυπη διαβούλευση μέσω ειδικού ιστότοπου. Στα συμπεράσματα αυτής της διαβούλευσης, η Επιτροπή ανέλαβε τη δέσμευση να προσπαθήσει να διαρθρώσει συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών στον τομέα των ναρκωτικών, ώστε να εξασφαλιστεί σταθερή ανταλλαγή απόψεων, πείρας, και βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των διαφόρων παραγόντων και να καταστεί δυνατή η παροχή πληροφοριών και ανάδρασης εκ μέρους των διαφόρων αυτών παραγόντων σχετικά με τα θέματα ναρκωτικών σε κοινοτικό επίπεδο⁷.

Στη σύστασή του για την κοινοτική στρατηγική για τα ναρκωτικά (2005-2012), το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενθάρρυνε την ενεργότερη ανάμιξη της κοινωνίας των πολιτών, των ΜΚΟ, του εθελοντικού τομέα και του ευρέως κοινού, συμπεριλαμβανομένων και των χρηστών ναρκωτικών, στην επίλυση προβλημάτων σχετικών με τα ναρκωτικά⁸. Η σημασία μιας ενεργούς συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών τονίστηκε στη συνέχεια και από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ).

³ http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/eb/eb63/eb63_en.pdf

⁴ Cordroque 77, 22.11.2004

⁵ Το Πρόγραμμα της Χάγης: Ενίσχυση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ΕΕ C 53, 3.3.2005

⁶ Στόχος 3 ενέργεια 1 του κοινοτικού σχεδίου δράσης για τα ναρκωτικά

⁷ http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/consulting_public/drugs/summary_contributions_en.pdf

⁸ Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο για τη στρατηγική της ΕΕ όσον αφορά τα ναρκωτικά (2005-2012) (2004/2221(INI))

Τον Ιανουάριο 2006, η Επιτροπή διοργάνωσε σύσκεψη με τη συμμετοχή πάνω από 100 εκπροσώπων της κοινωνίας των πολιτών. Στη σύσκεψη αυτή εξετάστηκαν συγκεκριμένοι τρόποι μεγαλύτερης ανάμιξης των οργανώσεων πολιτών στις διάφορες διαστάσεις της πολιτικής για τα ναρκωτικά σε κοινοτικό επίπεδο. Τα κύρια συμπεράσματα των συζητήσεων ήσαν (1) η παραδοχή ότι για να επιτευχθεί αυτό είναι αναγκαίο ένα κατάλληλα επανδρωμένο βήμα, και (2) ότι ένα τέτοιου είδους βήμα θα πρέπει να εκπροσωπεί πραγματικά τους πολίτες και τις οργανώσεις εξ ονόματος των οποίων ομιλεί. Αναγνωρίστηκε επίσης η δυσκολία επίτευξης εκπροσώπησης σε αυτό το βήμα. Οι σύνεδροι κάλεσαν επίσης την κοινωνία των πολιτών να συμμετάσχει ενεργότερα στην παρακολούθηση της εφαρμογής του κοινοτικού σχεδίου δράσης για τα ναρκωτικά και να καθορίσει τις προτεραιότητες για το μέλλον⁹.

Η τροποποιημένη πρόταση απόφασης του ΕΚ και του Συμβουλίου για τη θέσπιση, για την περίοδο 2007-2013, του ειδικού χρηματοδοτικού προγράμματος για πρόληψη των ναρκωτικών και σχετική ενημέρωση¹⁰ προβλέπει την ανάμιξη της κοινωνίας των πολιτών στην εφαρμογή και ανάπτυξη του κοινοτικού σχεδίου δράσης.

2. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Δεν υπάρχει κοινά αποδεκτός ορισμός για την έννοια της κοινωνίας των πολιτών. Η Επιτροπή έχει συχνά χρησιμοποιήσει τον όρο για να αναφερθεί σε ευρύ φάσμα οργανώσεων που εκπροσωπούν τόσο κοινωνικούς όσο και οικονομικούς παράγοντες. Εντούτοις, για τους σκοπούς που καλύπτονται στην παρούσα πράσινη βίβλο χρησιμοποιείται στενότερη έννοια: ο ορισμός που προτείνεται από την οριζόντια ομάδα εργασίας του Συμβουλίου για τα ναρκωτικά στη σχετική θεματική της συζήτησης του Σεπτεμβρίου 2005, δηλ. “συλλογική δραστηριότητα στον χώρο μεταξύ κράτους και αγοράς, συμπεριλαμβανομένης και της ατομικής συμμετοχής, και οι δραστηριότητες μη κυβερνητικών, εθελοντικών και κοινοτικών οργανώσεων”¹¹. Πρέπει να σημειωθεί ότι ο ορισμός καλύπτει επίσης τους πολίτες εκείνους που σαφώς προβαίνουν στην ανάληψη δέσμευσης ή συνεισφέρουν στην κοινωνία σε ένα ορισμένο τομέα.

Αν και τα κράτη μέλη αποτελούν σημαντικούς παράγοντες όταν πρόκειται να διευκολυνθεί ή να καθοδηγηθεί η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, το κοινοτικό επίπεδο θεωρείται όλο και περισσότερο σημαντικό. Συγκεκριμένα, η πρόσφατη ιστορία έχει σαφώς καταδείξει ότι η συμμετοχή των Ευρωπαίων πολιτών είναι καθοριστική για την αποδοτικότητα αλλά και την αποδοχή της ΕΕ¹². Οι κύριοι στόχοι της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών είναι:

- Να στηριχτεί η διατύπωση και η εφαρμογή πολιτικής με πρακτικές συμβουλές,
- Να εξασφαλιστεί αμφίδρομη ροή πληροφοριών,
- Να ενθαρρυνθεί η δημιουργία δικτύων μεταξύ οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

Η συμμετοχή των πολιτών γίνεται σε διάφορα στάδια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Η κοινωνία των πολιτών μπορεί να κάνει σθεναρότερη τη νομιμότητα και τη λογοδότηση της

⁹ Βλ. http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/information_dossiers/drugs_conference_06/index_en.htm
¹⁰ COM(2006) 230 τελικό της 24.5.2006
¹¹ Cordroque 80, 30.11.2005
¹² COM(2006) 35 τελικό

διακυβέρνησης, να βελτιώσει τη ροή πληροφοριών και να επιτρέψει την έκφραση εκείνων που θίγονται από τις δημόσιες πολιτικές και οι οποίοι ενδεχομένως δεν θα μπορούσαν να ακουστούν.

3. Η ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ

Η ανάπτυξη στενότερης συνεργασίας με την κοινωνία των πολιτών αποτελεί τμήμα της ανάπτυξης της ευρωπαϊκής διακυβέρνησης και της προσπάθειας να έρθει η Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της¹³. Οι κανόνες για μια τέτοια συνεργασία καθορίζονται σε διάφορα έγγραφα της Επιτροπής.

Η θέση της Επιτροπής για την κοινωνία των πολιτών και άλλες ομάδες συμφερόντων εκφράστηκε για πρώτη φορά επίσημα στην ανακοίνωση του 1992 «Ανοικτός και συγκροτημένος διάλογος μεταξύ της Επιτροπής και των ομάδων ειδικών συμφερόντων»¹⁴, στον οποίο η διαφάνεια και η ισότιμη πρόσβαση χαρακτηρίζονταν ως οι καθοριστικές αρχές για τις σχέσεις αυτές. Τα τελευταία χρόνια η Επιτροπή ανέπτυξε περαιτέρω την πολιτική της για τη συμμετοχή των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και άλλων φορέων, ειδικότερα με τη θέσπιση της «Λευκής Βίβλου για την ευρωπαϊκή διακυβέρνηση» και των «Γενικών αρχών και ελάχιστων προδιαγραφών για τη διαβούλευση των ενδιαφερομένων μερών».

Η δέσμευση να παρασχεθούν περισσότερες δυνατότητες στους ενδιαφερόμενους φορείς ώστε να συμμετάσχουν ενεργά στη διαμόρφωση της πολιτικής της ΕΕ είναι ένας από τους «στρατηγικούς στόχους 2005–2009» με τους οποίους η Επιτροπή έθεσε σε εφαρμογή μια «εταιρική σχέση για την ανανέωση της Ευρώπης»¹⁵. Στο πλαίσιο αυτό η Επιτροπή επεσήμανε ιδίως ότι «η διαβούλευση και η συμμετοχή είναι σύμφυτες με την έννοια της εταιρικής σχέσης».

Σημ. Λεπτομερή παραδείγματα των τρόπων διάρθρωσης της συνεργασίας μεταξύ κοινωνίας των πολιτών και Επιτροπής σε ορισμένους τομείς εκτίθενται στο παράρτημα 1.

4. ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

Αν και δεν υπάρχει κοινή ευρωπαϊκή πολιτική για τα ναρκωτικά, όπως υπάρχει π.χ. κοινή γεωργική πολιτική, με τον καιρό έχει καταστεί σαφές ότι σοβαρά και σύνθετα θέματα σχετικά με τα ναρκωτικά δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν από τις ενέργειες των κρατών μελών που δρουν μόνα τους, αλλά απαιτείται ουσιαστική συνεργασία σε κοινοτικό επίπεδο. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η ΕΕ ανέπτυξε μια κοινή προσέγγιση με τη στρατηγική της ΕΕ για τα ναρκωτικά καθώς και τα κοινοτικά σχέδια δράσης. Επί πλέον, ορισμένες νομικές διατάξεις στις συνθήκες παρέχουν ρητά τη βάση για ευρωπαϊκή δράση προς συμπλήρωση των όσο γίνονται σε εθνικό επίπεδο.

Το νομικό πλαίσιο¹⁶ που παρέχεται από τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ) δίνει στην Κοινότητα εξουσίες ώστε να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο ως προς τα ναρκωτικά σε μερικούς τομείς όπως νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες

¹³ COM (2001) 428 τελικό

¹⁴ EEC 63 της 5.3.1993

¹⁵ COM(2005)12.

¹⁶ Βλ. <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/en/treaties/index.htm> για το κείμενο των συνθηκών

δραστηριότητες, διακίνηση πρόδρομων ουσιών των ναρκωτικών και προστασία της δημόσιας υγείας. Στον τελευταίο τομέα η Κοινότητα συμπληρώνει τη δράση των κρατών μελών σχετικά με την μείωση των βλαβερών επιπτώσεων των ναρκωτικών στην υγεία, μεταξύ άλλων με πληροφόρηση και πρόληψη. Τα παραδείγματα κοινοτικής νομοθεσίας περιλαμβάνουν οδηγία για την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες βάσει του άρθρου 57, κανονισμό για τις πρόδρομες ουσίες βάσει του άρθρου 95, και σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη και τη μείωση των κινδύνων που συνδέονται με την τοξικομανία, βάσει του άρθρου 152 αντίστοιχα της ΣΕΚ. Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ) είναι κοινοτικός οργανισμός που συστάθηκε στο πλαίσιο της πολιτικής που προβλέπεται από την ΣΕΚ.

Ο τίτλος VI της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) προβλέπει στενότερη συνεργασία με τη δημιουργία ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, και μεταξύ άλλων δράση σχετική με τα ναρκωτικά. Πρόκειται για τομείς επιμερισμένης αρμοδιότητας, όπου τόσο η Επιτροπή όσο και τα κράτη μέλη έχουν το δικαίωμα να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες. Τα παραδείγματα κοινοτικής νομοθεσίας περιλαμβάνουν οδηγία-πλαίσιο για τη διακίνηση ναρκωτικών βάσει των άρθρων 31 και 34 (τίτλος VI) της συνθήκης¹⁷ και απόφαση του Συμβουλίου για νέες ψυχοδραστικές ουσίες, βάσει των άρθρων 29, 31 και 34 (τίτλος VI)¹⁸.

5. ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ

Η παρούσα πράσινη βίβλος αποτελεί την πρώτη απόπειρα συγκροτημένου διαλόγου με τις οργανώσεις της ευρωπαϊκής κοινωνίας των πολιτών στον τομέα των ναρκωτικών. Πολλοί είναι οι λόγοι που επιβάλλουν τη μεγαλύτερη ανάμιξη της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία χάραξης, εφαρμογής και αξιολόγησης πολιτικής. Η διαβούλευση και ο διάλογος με την κοινωνία των πολιτών και άλλους φορείς κατά το στάδιο της διαμόρφωσης πολιτικής συντελούν στη βελτίωση της έκβασης της πολιτικής και εντείνουν την εμπλοκή των φορέων. Η κοινωνία των πολιτών συχνά θεωρεί την ΕΕ ως μακρινή οντότητα. Εξάλλου, συχνά δεν υπάρχει η υποδομή και η πείρα ώστε να αναληφθεί ενεργός ρόλος σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Παρ' όλα αυτά, η κοινωνία των πολιτών συχνά έχει σημαντική ευθύνη για την εφαρμογή σε τοπικό επίπεδο του τύπου των δράσεων που καθορίζονται στο κοινοτικό σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά, ειδικά ως προς την επίτευξη των στόχων της πρόληψης της χρήσης ναρκωτικών, τη θεραπεία και την αποκατάσταση χρηστών ναρκωτικών. Η κοινωνία των πολιτών ενεργεί ως πάροχος υπηρεσιών ή ως εκπρόσωπος των συμφερόντων των επαγγελματιών αυτών των χώρων. ΜΚΟ και εθελοντικές ομάδες διαφόρων τύπων συχνά ενεργούν αποτελεσματικά για την ανάπτυξη καινοτόμων προσεγγίσεων βάσει ρεαλιστικής εικόνας των πραγματικών αναγκών. Πολλές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών εργάζονται από κοντά με τις πλέον ευπαθείς ομάδες που θίγονται από το πρόβλημα των ναρκωτικών.

Πολλοί είναι οι παράγοντες σε όλους τους τομείς της κοινωνίας των πολιτών. Η ποικιλία αυτή πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όταν δημιουργούνται οι διαρθρώσεις για τη διαβούλευση

¹⁷ Απόφαση-πλαίσιο 2004/757/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2004 για τη θέσπιση ελάχιστων διατάξεων σχετικά με τα στοιχεία της αντικειμενικής υπόστασης των εγκλημάτων και τις ποινές που ισχύουν στον τομέα της παράνομης διακίνησης ναρκωτικών, ΕΕ L 335, 11.11.2004

¹⁸ Απόφαση 2005/387/ΔΕΥ του Συμβουλίου της 10ης Μαΐου 2005, σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών, την αξιολόγηση κινδύνων και τον έλεγχο νέων ψυχοτρόπων ουσιών, ΕΕ L 127, 20.5.2005

με την κοινωνία των πολιτών στο ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά με γνώμονα την ανάγκη αποτελεσματικής και οργανωμένης συζήτησης. Η κοινωνία των πολιτών στον τομέα των ναρκωτικών κατευθύνεται συχνά από φιλοσοφικές, ιδεολογικές, ηθικές και επιστημονικές γραμμές, και κάθε περαιτέρω ενέργεια για την ανάμιξη της κοινωνίας των πολιτών σε κοινοτικό επίπεδο μπορεί να συνεπάγεται επιλογές σχετικά με το ποιοι θα εμπλακούν στη διαδικασία και τι είδους συμβολή μπορεί να έχει ο καθένας. Η έκβαση της διάσκεψης του Ιανουαρίου 2006 με την κοινωνία των πολιτών της ΕΕ μαρτυρά ότι δεν υπάρχει ακόμα σαφής απάντηση σε κανένα από τα δύο θέματα.

Υπάρχουν επίσης ομάδες και ενώσεις που στηρίζουν ή εκπροσωπούν με διάφορους τρόπους τους χρήστες ναρκωτικών ή τις οικογένειές τους, καθώς και πολλοί άλλοι φορείς της κοινωνίας των πολιτών, οι οποίοι, αν και δεν εργάζονται απευθείας ή κατά κύριο λόγο στην πολιτική για τα ναρκωτικά, προσφέρουν εντούτοις την πολύτιμη συμβολή τους στην διεξαγωγή του διαλόγου. Αυτό συμβαίνει ιδιαίτερα σε τομείς όπως το HIV/AIDS.

Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών δραστηριοποιούνται κυρίως στη μείωση της ζήτησης ναρκωτικών, αλλά δεν θα πρέπει να υποτιμάται ο ρόλος τους στη μείωση της προσφοράς (π.χ. η συμβολή τους στην καταπολέμηση των τοπικών αγορών ναρκωτικών). Πολλές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών διαθέτουν επίσης μεγάλη πείρα από το έργο τους στον τομέα των ναρκωτικών σε άλλες χώρες χάρη στις εργασίες τους στον αναπτυξιακό χώρο.

6. Η ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ: ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Το παρόν κεφάλαιο στηρίζεται στην ανάδραση που έχει δεχτεί άτυπα η Επιτροπή κατά τη διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών κατά τρόπο στο πλαίσιο της προετοιμασίας της παρούσας πράσινης βίβλου και από τα συμπεράσματα της διάσκεψης του Ιανουαρίου 2006 με την κοινωνία των πολιτών. Το κύριο μέλημα της κοινωνίας των πολιτών που εκφράστηκε και στις δύο περιπτώσεις ήταν να υπάρξει σταθερός, συγκροτημένος διάλογος με την Επιτροπή.

Η Επιτροπή υποβάλει σήμερα προς δημόσια διαβούλευση δύο επιλογές για τη διοργάνωση αυτού του διαλόγου, και συγκεκριμένα (1) το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για τα ναρκωτικά, και (2) θεματική διασύνδεση των υφιστάμενων δικτύων.

6.1. Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για τα ναρκωτικά

Το Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών θα μπορούσε να αποτελέσει ευρεία βάση για συγκροτημένο διάλογο, αλλά ταυτόχρονα θα πρέπει να περιοριστεί η μεγάλη συμμετοχή σε αυτό έτσι ώστε να είναι διαχειρίσιμο και να μπορεί να αποδώσει επιχειρησιακά αποτελέσματα. Στόχος δεν είναι να σχηματιστεί μια σύνοδος οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που θα παράσχει βάση έκφρασης ποικίλων ιδεολογιών, αλλά να δημιουργηθεί ένα πρακτικό εργαλείο που θα στηρίζει με πρακτικές συμβουλές τη διατύπωση πολιτικής και την εφαρμογή της.

Το Φόρουμ δεν θα αποτελέσει τυπική δομή εντός της Επιτροπής, αλλά θα παράσχει τη βάση για τακτικές άτυπες διαβουλεύσεις. Τα θέματα των συζητήσεων θα καθορίζονται κυρίως από το κοινοτικό σχέδιο δράσης, αν και δεν θα πρέπει να αποκλειστούν και άλλα θέματα γενικού ενδιαφέροντος στον τομέα των ναρκωτικών. Το Φόρουμ δεν θα αντικαταστήσει ή δεν θα επαναλαμβάνει τις υφιστάμενες συζητήσεις μεταξύ της κοινωνίας των πολιτών και των

εθνικών ή τοπικών κυβερνήσεων. Η προσοχή θα πρέπει να εστιαστεί στην ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

Θα πρέπει να υπάρξει ισορροπία ως προς την εκπροσώπηση των διαφόρων φορέων και των διαφόρων επιλογών πολιτικής ώστε να αποφευχθεί η μονόπλευρη παρουσίαση απόψεων.

Στο Φόρουμ θα προεδρεύει η Επιτροπή, η οποία επίσης θα είναι αρμόδια για ορισμένες πρακτικές πλευρές και για την εξασφάλιση της συνέχειας των εργασιών.

Η συμμετοχή στο Φόρουμ θα καθορίζεται για ορισμένο χρονικό διάστημα. Τα μέλη του θα πρέπει να πληρούν ορισμένα κριτήρια ώστε να είναι επιλέξιμα για συμμετοχή. Ενδεικτικά αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα κριτήρια:

- Η οργάνωση πρέπει να *αντιστοιχεί στην έννοια της κοινωνίας των πολιτών* όπως αυτή καθορίζεται στο σημείο 2.
- Η οργάνωση πρέπει να έχει την κύρια βάση λειτουργίας της σε ένα από τα κράτη μέλη της ΕΕ ή μία από τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες. Όπου χρειάζεται μπορούν επίσης να συμμετάσχουν οργανώσεις από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτνίασης.
- Θα δοθεί προτεραιότητα στις οργανώσεις εκείνες που έχουν ιδρυθεί με τη μορφή διακρατικών δικτύων που καλύπτουν περισσότερα από ένα κράτη μέλη ή/και υποψήφιες χώρες.
- Η οργάνωση πρέπει να έχει τις δραστηριότητες σχετικά με τα ναρκωτικά στο επίκεντρο των δραστηριοτήτων της. Θα επιλεγούν οργανώσεις που καλύπτουν απευθείας διάφορες πλευρές (π.χ. θεραπεία, πρόληψη), ώστε να εξασφαλιστεί η ευρεία κάλυψη του προβλήματος των ναρκωτικών.
- *Αξιοπιστία:* Οι οργανώσεις θα πρέπει να έχουν στο ενεργητικό τους ιστορικό των δραστηριοτήτων τους.
- *Εκπροσώπηση:* Οι οργανώσεις θα πρέπει να αναγνωρίζονται ως εκπροσωπούσες εκείνους τους οποίους ισχυρίζονται ότι εκπροσωπούν.

Βάσει αυτών των κριτηρίων, η Επιτροπή θα επιλέγει τα μέλη του Φόρουμ με ανοιχτή πρόσκληση για την υποβολή ενδιαφέροντος, αφού προηγουμένως λάβει και αναλύσει τις αντιδράσεις επί της παρούσας πράσινης βίβλου και προβεί στη σχετική έκθεση.

6.2. Θεματική διασύνδεση των υφιστάμενων δικτύων

Ως εναλλακτική λύση ή συμπληρωματικά προς τη σύσταση του Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για τα ναρκωτικά, θα μπορούσαν να συσφιχθούν οι θεματικοί δεσμοί μεταξύ των διαφόρων δικτύων. Πολλά είναι τα δίκτυα στην Ευρώπη που έχουν ενεργό δράση σχετική με τα ναρκωτικά. Τα δίκτυα αυτά είναι συχνά πολύ αποτελεσματικά στη διάδοση των πληροφοριών για τις βέλτιστες πρακτικές, αποτελεσματική απόκριση κλπ., μεταξύ των μελών τους, ενώ θα μπορούσε να βελτιωθεί η διάδοση εκτός δικτύου, συμπεριλαμβανομένης και της ανάδρασης προς την Επιτροπή.

Η δημιουργία συνεργασίας με τη διασύνδεση δικτύων υπό το ίδιο κοινό θέμα θα μπορούσε να παράσχει άτυπο, ελαφρύ και φθινό τρόπο διάρθρωσης της ροής πληροφόρησης και να καταστήσει δυνατή την αποτελεσματικότερη διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών.

Ένας σκοπός των θεματικών δικτύων θα μπορούσε να είναι να παρασχεθεί βοήθεια στην Επιτροπή – αλλά και στα κράτη μέλη και τα άλλα ευρωπαϊκά όργανα – ως προς θέματα που απαιτούν ειδική πείρα ή εμπειρογνωμοσύνη σε εκείνους τους τομείς όπου θα μπορούσε να παρασχεθεί προστιθέμενη αξία. Θα μπορούσαν επίσης να παράσχουν ενιαίο σημείο επαφής με την Επιτροπή, με την προϋπόθεση ότι θεωρούνται αντιπροσωπευτικά. Το σημείο επαφής θα μπορούσε επίσης να συνεργάζεται με την Επιτροπή ώστε να επισημαίνονται δυνατοί πόροι χρηματοδότησης από την Κοινότητα και να διαδίδονται οι σχετικές πληροφορίες στα μέλη.

Πρακτικό παράδειγμα διασύνδεσης τέτοιων δικτύων θα μπορούσε να αποτελέσει το παράδειγμα από τον τομέα της θεραπείας τοξικομανών, όπου ευρωπαϊκά δίκτυα για τις θεραπευτικές κοινότητες, την θεραπεία με υποκατάστατα, τους επαγγελματίες για την θεραπεία χρηστών ναρκωτικών, κλπ., θα μπορούσαν να συζητούν μια προσέγγιση της κοινωνίας των πολιτών για τη βελτίωση της πρόσβασης και της ποιότητας των θεραπευτικών υπηρεσιών και των χρηστών πρακτικών (στόχος 12 του σχεδίου δράσης). Οι συζητήσεις θα μπορούσαν να έχουν διάφορες μορφές (ανταλλαγή απόψεων μέσω του Διαδικτύου, συσκέψεις, κλπ.).

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Σύμφωνα με το κοινοτικό σχέδιο δράσης για τα ναρκωτικά, η παρούσα πράσινη βίβλος υπογραμμίζει τα κύρια θέματα προς μια αποτελεσματικότερη συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών. Προβάλλει ορισμένες επιλογές που θα πρέπει να εξεταστούν κατά την καθιέρωση ενός πιο συγκροτημένου και σταθερού διαλόγου σχετικά με την πολιτική για τα ναρκωτικά μεταξύ της Επιτροπής και της κοινωνίας των πολιτών, και προτείνει δυνατές λύσεις.

- (1) Η Επιτροπή θα επιθυμούσε να λάβει παρατηρήσεις, απόψεις και ιδέες για την ανάπτυξη του διαλόγου μεταξύ της Επιτροπής και της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα των ναρκωτικών, και ειδικότερα απαντήσεις επί των ακόλουθων ερωτημάτων:
- (2) Ποια είναι η άποψή σας για τα πλεονεκτήματα, την προστιθέμενη αξία ή τις αδυναμίες του Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για τα ναρκωτικά όπως εκτίθεται στην παρούσα πράσινη βίβλο; Συμφωνείτε με τα προτεινόμενα κύρια στοιχεία;
- (3) Ποια είναι η άποψή σας για τα πλεονεκτήματα, την προστιθέμενη αξία ή τις αδυναμίες της θεματικής διασύνδεσης των υφιστάμενων δικτύων, όπως εκτίθεται στο παρόν έγγραφο, και για ποιους θεματικούς τομείς θα μπορούσε να καθιερωθεί; Συμφωνείτε με τα προτεινόμενα κύρια στοιχεία;
- (4) Θεωρείτε ότι το Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για τα ναρκωτικά και η θεματική σύνδεση των υφιστάμενων δικτύων είναι συμπληρωματικά ή εναλλακτικά το ένα προς το άλλο; Δώστε λεπτομερή περιγραφή του τρόπου με τον οποίο θα μπορούσαν να είναι αποδοτικές οι ρυθμίσεις και στη μία και την άλλη περίπτωση.
- (5) Θεωρείτε ότι κάποιο από τα παραδείγματα πρακτικών διαβούλευσης που εκτίθενται στο παράρτημα κατωτέρω έχει ιδιαίτερη σημασία ως βάση για τη διάρθρωση του διαλόγου για τα ναρκωτικά, και αν ναι, ποιο;

(6)	Θα προτιμούσατε, και για ποιο λόγο, κάποια άλλη επιλογή που δεν αναφέρεται στην παρούσα πράσινη βίβλο; Αν ναι, εκθέσατε λεπτομερώς την επιλογή σας.
(7)	Θα ήταν πρόθυμη η οργάνωσή σας να συμμετάσχει σε συγκροτημένο διάλογο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παραδείγματα συνεργασίας της Επιτροπής με την κοινωνία των πολιτών

Η Επιτροπή έχει μακρά παράδοση διαβούλευσης και διαλόγου με την κοινωνία των πολιτών, και έχει αναπτύξει πολλούς τρόπους για τη διεξαγωγή τους. Πιο κάτω εκτίθενται μερικά απτά παραδείγματα του τρόπου με τον οποίο έχει οργανωθεί ο διάλογος. Η Επιτροπή θα ελάμβανε ευχαρίστως παρατηρήσεις σχετικές με το πώς η εφαρμοζόμενη πρακτική σε άλλους τομείς θα μπορούσε να εφαρμοστεί για τη διάρθρωση διαλόγου σε θέματα σχετικά με τα ναρκωτικά.

1. Διαβούλευση μέσω του Διαδικτύου

Με τον ορισμό των ελάχιστων προδιαγραφών προκειμένου για τη διαβούλευση, έτσι ώστε να ζητείται η γνώμη των ενδιαφερόμενων φορέων κατά τρόπο διάφανο και συνεκτικό, η Επιτροπή έχει δημιουργήσει ένα ενιαίο σημείο πρόσβασης στο Διαδίκτυο με την ονομασία «Η Φωνή σας στην Ευρώπη»¹⁹. Εκτός από τις διαβουλεύσεις, ο ιστότοπος προσφέρει επίσης τη δυνατότητα για συζήτηση επί των ευρωπαϊκών πολιτικών και την ευκαιρία να ενημερωθεί η Επιτροπή σχετικά με τον αντίκτυπό τους. Προσφέρει επίσης τη δυνατότητα να ζητηθούν πληροφορίες για μελλοντικές διαβουλεύσεις και συζητήσεις.

2. Ανοικτή διαβούλευση με τους ενδιαφερομένους – απαραίτητη η εγγραφή

Η ΓΔ «Εμπόριο» παρέχει ένα πρότυπο συνδυασμού διαβούλευση μέσω του Διαδικτύου με ανοικτή διαβούλευση των ενδιαφερόμενων φορέων. Η διαδικασία αυτή εγκαινιάστηκε το 1998 και ο διάλογος είναι ανοικτός σε μη κερδοσκοπικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην ΕΕ και τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες. Αποβλέπει στην ευρεία διαβούλευση, την αντιμετώπιση ανησυχιών για την εμπορική πολιτική, τη βελτίωση της χάραξης εμπορικής πολιτικής και τη διαφάνεια.

Οι συμμετέχοντες καλούνται να εγγραφούν σε ειδική βάση δεδομένων, η οποία χρησιμοποιείται επίσης και ως εργαλείο για την επικοινωνία με αυτούς.

3. Αντιπροσωπευτικά δίκτυα της κοινωνίας των πολιτών (ΜΚΟ)

Ως τμήμα του κοινοτικού προγράμματος δράσης για την προαγωγή της ενεργού ιδιότητας του πολίτη, η ΓΔ «Εκπαίδευση και Πολιτισμός» στηρίζει ευρύ φάσμα οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που επιδιώκουν την ενδυνάμωση της συμμετοχής των πολιτών στο ευρωπαϊκό εγχείρημα. Στις οργανώσεις αυτές περιλαμβάνονται ΜΚΟ, πλατφόρμες συζήτησης, δίκτυα, συνδικαλιστικές ενώσεις, ομάδες προβληματισμού, ενώσεις και ομοσπονδίες γενικότερων ευρωπαϊκών συμφερόντων. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή έχει συστήσει ένα άτυπο δίκτυο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, και διοργανώνει άτυπες συσκέψεις προκειμένου να συζητούνται σημαντικά θέματα στον τομέα της ενεργού συμμετοχής του πολίτη στα κοινά. Οι συσκέψεις αυτές αποβλέπουν στη λήψη στοιχείων και ιδεών με σκοπό την εκπόνηση πιο συγκροτημένης ανάλυσης του αντίκτυπου όλων των πρωτοβουλιών που διεξάγονται στους σχετικούς τομείς. Παρέχει επίσης ένα βήμα συζήτησης όλων των σχετικών θεμάτων οριζόντιου χαρακτήρα.

Η ΓΔ «Απασχόληση, Κοινωνικές Υποθέσεις και Ίσες Ευκαιρίες» είναι αρμόδια για τη διασύνδεση με την πλατφόρμα ευρωπαϊκών κοινωνικών ΜΚΟ που συστάθηκε το 1995. Μια

¹⁹ Βλ. http://europa.eu.int/yourvoice/index_en.htm

ομάδα σχετικών ΜΚΟ συγκλήθηκε και δημιούργησε ένα βήμα ΜΚΟ για να συζητηθεί η πράσινη βίβλος της ευρωπαϊκής κοινωνικής πολιτικής. Η συνεργασία αυτή συνεχίστηκε σε άτυπη βάση και υπήρξε η αφορμή για την παρουσίαση κοινών θέσεων επί της προτάσεως για ένα ευρωπαϊκό Φόρουμ κοινωνικής πολιτικής.

Η ομάδα έχει σήμερα 39 οργανώσεις μέλη με δράση στον κοινωνικό τομέα. Μέσω των μελών της συγκεντρώνει περίπου 1700 οργανώσεις, ενώσεις και άλλους εθελοντικούς φορείς σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, εκπροσωπώντας έτσι ευρύ φάσμα της κοινωνίας των πολιτών.

4. Συνδυασμός φόρουμ διττού επιπέδου

4.1. Φόρουμ πολιτικών για την υγεία και ανοικτό φόρουμ

Τα θέματα σχετικά με τη δημόσια υγεία συζητούνται με την κοινωνία των πολιτών σε δύο επίπεδα: το φόρουμ πολιτικών για την υγεία της ΕΕ και το ανοικτό φόρουμ.

Το φόρουμ πολιτικών για την υγεία της ΕΕ είναι το αποτέλεσμα διαβούλευσης που διεξήγε η Επιτροπή μετά την ανακοίνωση σχετικά με τη στρατηγική στον τομέα της υγείας στην Ευρώπη και την πρόταση για τη θέσπιση κοινοτικού προγράμματος δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας²⁰. Το φόρουμ πολιτικών για την υγεία συγκεντρώνει οργανώσεις που εκπροσωπούν φορείς στον τομέα της υγείας ώστε να εξασφαλιστεί μια ανοικτή και διάφανη στρατηγική της ΕΕ στον τομέα της υγείας η οποία θα ανταποκρίνεται στις ανησυχίες των πολιτών. Το φόρουμ συνέρχεται δύο φορές τον χρόνο στις Βρυξέλλες και επιδιώκει να καλύψει τέσσερις ομάδες οργανώσεων:

1. Μη κυβερνητικές οργανώσεις στον τομέα της δημόσιας υγείας και οργανώσεις ασθενών.
2. Οργανώσεις που εκπροσωπούν τους επαγγελματίες στον τομέα της υγείας και τα συνδικάτα.
3. Παρόχους υγειονομικών υπηρεσιών και ασφαλίσεων υγείας.
4. Τους κλάδους της βιομηχανίας που έχουν ιδιαίτερα συμφέροντα στον τομέα της υγείας.

Το φόρουμ έχει σήμερα 50 ευρωπαϊκές οργανώσεις μέλη, οι οποίες έχουν εθνικά μέλη σε όλα ή τα περισσότερα κράτη μέλη της ΕΕ. Οι οργανώσεις που δεν είναι μέλη και ενδιαφέρονται για τις εργασίες του φόρουμ πολιτικών για την υγεία μπορούν να ζητήσουν να συμπεριληφθούν σε βάση δεδομένων με οργανώσεις που τηρούνται ενήμερες για τις εργασίες του φόρουμ (διαβίβαση πρακτικών, διαβούλευση κλπ.).

Το ανοικτό φόρουμ επεκτείνει το έργο του φόρουμ πολιτικών για την υγεία σε ένα ευρύτερο σύνολο φορέων, κυρίως σε εθνικό επίπεδο, με τη μορφή συνδιάσκεψης και έκθεσης. Στόχος του είναι να παράσχει βάση για δικτύωση και ανταλλαγή ιδεών, εμπλέκοντας ειδικότερα ομάδες και οργανώσεις που δεν λαμβάνουν συνήθως μέρος στη χάραξη πολιτικής σε επίπεδο ΕΕ. Το δεύτερο ανοικτό φόρουμ πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο 2005 με περίπου 370 συμμετέχοντες.

²⁰ COM (2000) 285 τελικό

4.2. Ομάδα προβληματισμού για το HIV και βήμα της κοινωνίας των πολιτών

Η Επιτροπή έχει συστήσει μια συντονιστική δομή που συμβάλλει στη διατύπωση και εφαρμογή δράσεων για το HIV/AIDS στην Ευρώπη. Σε αυτήν περιλαμβάνεται η ομάδα προβληματισμού για το HIV/AIDS και το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για το HIV/AIDS.

Η Ομάδα προβληματισμού έχει εκπροσώπους στα κράτη μέλη, τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες και τις χώρες ΕΟΧ. Επί πλέον, στις συσκέψεις καλούνται ως παρατηρητές εκπρόσωποι της κοινωνίας των πολιτών, σχετικές διεθνείς οργανώσεις, η Λευκορωσία, η Μολδαβία, η Ρωσία, η Ελβετία και η Ουκρανία.

Το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών για το HIV/AIDS συγκεντρώνει 30 ΜΚΟ και οργανώσεις της κοινωνία των πολιτών από ολόκληρη την Ευρώπη. Το φόρουμ αποσκοπεί στην ενίσχυση των άτυπων διαβουλεύσεων με την κοινωνία των πολιτών, παρέχει συμβουλές και επισημαίνει βασικά θέματα της πολιτικής για το HIV/AIDS προβαίνοντας στον σχολιασμό των προτάσεων πολιτικής, των δραστηριοτήτων και των προτεραιοτήτων του προγράμματος δημόσιας υγείας. Πρόκειται για μία άτυπη δομή εντός της Επιτροπής, αλλά η Επιτροπή διοργανώνει τις συνεδριάσεις και καλύπτει τα έξοδα ταξιδιού. Η ιδιότητα του μέλους εξασφαλίζεται με την υποβολή αίτησης και η Επιτροπή επιλέγει τα μέλη.

Οι συμμετέχοντες είναι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, των οποίων η δράση στον τομέα HIV/AIDS αποτελεί σημαντικό τμήμα των εργασιών τους είτε ως οργανισμού εκπροσωπώντας ασθενείς, είτε ως ΜΚΟ εργαζόμενης με πληγείσες κοινότητες ή ως ευρωπαϊκού δικτύου. Πρέπει να είναι επαρκώς εμφανείς στον χώρο και να διαθέτουν καλές διασυνδέσεις επικοινωνίας με άλλες ΜΚΟ ώστε να είναι σε θέση να εκθέσουν καλώς την κατάσταση της οικείας χώρας και να ενεργήσουν ως κεντρικό σημείο στην εν λόγω χώρα²¹.

²¹ Βλ. <http://forum.europa.eu.int/Public/irc/sanco/ehf/library>